

**EURO INFO-TOČKA
PRIMJER SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE U ZADRU**

**EURO INFO-POINT
EXEMPLIFIED BY ZADAR UNIVERSITY LIBRARY**

Tatijana Petrić
Sveučilište u Zadru
Sveučilišna knjižnica
tpetric@unizd.hr

Stručni rad / Professional paper
UDK / UDC 027.7(497.5Zadar)
Primljeno / Received: 20. 10. 2004.

Sažetak

Pripremajući se za ulazak u Europsku uniju, Republika Hrvatska izradila je, među inim, i službeni dokument *Komunikacijska strategija za informiranje hrvatske javnosti o približavanju Republike Hrvatske europskim integracijama*. Širenje informacija o Europskoj zajednici provodi se i postavljanjem 85 Euro info-točaka u sve županije i veće gradove.

Internet kiosk, uz Euro info-policu, sastavni je dio Euro info-točke. U radu je opisana tehnologija Internet kioska te, na primjerima nekoliko knjižnica u svijetu, njegove prednosti u odnosu na poboljšanje postojećih i uvođenje novih usluga za korisnike.

Na primjeru pak Sveučilišne knjižnice u Zadru razmatra se važnost Euro info-točke u pronalaženju i širenju informacija o europskim integracijama, osobito nakon što je ta problematika ušla u obrazovne programe pojedinih sveučilišnih odjela. Uz to, Internet kiosk donio je i nove usluge korisnicima Sveučilišne knjižnice – pristup internetu i korištenje elektroničke pošte.

Zaključno, ističe se činjenica da je više od polovice Euro info-točaka postavljeno baš u knjižnice, što potvrđuje njihovu nezaobilaznu ulogu u stvaranju uvjeta za ostvarivanje intelektualne slobode i očuvanje temeljnih demokratskih vrijednosti i općih građanskih prava.

Cljučne riječi: europske integracije, knjižnice, knjižničari, sveučilišna zajednica, Euro info-točka, Internet kiosk

Summary

In efforts to join the European Union, Republic of Croatia has issued an official document entitled *Communication strategy for informing Croatian public on Croatia's efforts to join European integrations*. Spreading information about European Community is being carried out by setting 85 Euro Info-Points in all counties and bigger cities.

Besides the Euro Info-shelf, an Internet Kiosk is a constituent part of these Euro Info-Points. The technology of the Internet Kiosk is described on the examples of several libraries in the world, emphasizing its advantages regarding the improvement of existing and introduction of new services for library users.

Exemplified by Zadar University Library, the importance of Euro Info-Points in retrieving and distributing information about European integrations is being considered in this paper, particularly after these issues entered the educational programmes of certain University departments. In addition, the Internet Kiosk has also introduced new services for the users of University library – access to Internet and the use of electronic mail.

The fact that more than half of the Euro Info-Points have been set in libraries is also emphasized, confirming their unavoidable role in creating the conditions for achieving intellectual freedom and preserving fundamental democratic values and civil rights.

Keywords: European integrations, libraries, librarians, academic community, Euro Info-Points, Internet Kiosk

Uvod

Republika Hrvatska, u svojim nastojanjima da uđe u Europsku uniju, izradila je službeni dokument pod nazivom *Komunikacijska strategija za informiranje hrvatske javnosti o približavanju Republike Hrvatske europskim integracijama*. Provedba *Komunikacijske strategije* zamišljena je “1. kroz pokretanje i informiranje mladih – studenata, 2. preko pokretača i oblikovatelja javnog mnijenja koje čine pripadnici akademske zajednice (profesori, predavači, asistenti i djelatnici u knjižnicama) i zaposleni u Nacionalnoj i sveučilišnim knjižnicama, te u matičnim i stručnim knjižnicama.”¹ Uloga knjižnica odnosi se na “... upoznavanje ciljnih skupina i pokretača javnog mnijenja s europskim integracijama i njihovom ulogom te informiranje građana i jačanje svijesti javnosti.”² Da je to i cilj knjižničarske struke, potvrđuje Komisija za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja osnovana 1998. godine kao stručno tijelo Hrvatskoga knjižničarskog društva, koja definira knjižnice kao “javne ustanove sa zadaćom da omoguću svakom građaninu RH pristup informaciji koja mu je potrebna u svakodnevnom životu i radu, osobnu naobrazbu i zadovoljavanje kulturnih potreba.”³ Da su knjižnice važne na putu usvajanja znanja, ideja i općeg kulturnog razvitka pojedinih društvenih sredina, uvidjele su i međunarodne organizacije. Tako je IFLA/FAIFE 25. ožujka 1999. donijela izjavu *Knjižnice i intelektualna sloboda* u kojoj se, između ostalog, navodi: “Knjižnice pridonose razvoju i očuvanju intelektualne slobode i pomažu štititi osnovne

¹Komunikacijska strategija za informiranje hrvatske javnosti o približavanju Republike Hrvatske europskim integracijama. Zagreb : Ministarstvo za europske integracije, 2002. Str. 22-23. O metodi i načinu provedbe komunikacijske strategije izlaže i: Pejčinović-Burić, M. Znanjem mladih stručnjaka do kvalitetnih informacija. // Privredni vjesnik : specijalno izdanje 50, 3305(2003), 14.

²Nav. dj., str. 13.

³Hrvatsko knjižničarsko društvo. Stručna tijela. Komisija za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja. Dostupno na: <http://www.hkdruštvo.hr/hr/stručna-tijela/9/uvod>

demokratske vrijednosti i opća građanska prava, te moraju jamčiti i olakšati pristup oblicima znanja i intelektualne aktivnosti. U tom će cilju knjižnice priskrbiti, čuvati i učiniti dostupnim najrazličitiju građu koja odražava raznovrsnost i raznolikost društva.”⁴

No, vratimo se dokumentu *Komunikacijska strategija za informiranje hrvatske javnosti o približavanju Republike Hrvatske europskim integracijama*. Proces komunikacije, odnosno informiranje interesnih skupina i javnosti temeljit će se na decentraliziranom pružanju informacija o europskim integracijama putem Euro info-točaka koje su dio projekta *Europa u Hrvatskoj*.⁵ Cilj je tog projekta informirati i educirati javnost o europskim integracijama na svim razinama.

Hrvatski projekt temelji se na iskustvima Finske koja je svoj projekt uključivanja u europske integracije počela realizirati 1993. godine. Strategija širenja i pružanja informacija o europskim integracijama ostvarena je kroz dvadeset Euro info-točaka postavljenih diljem Finske. Od toga broja, čak ih je devetnaest bilo postavljeno u regionalnim knjižnicama. Jedan od razloga takvog razmještaja info-točaka potreba je širenja informacija cijelom pučanstvu, a to je bilo najlakše provesti upravo u knjižnicama.⁶

Slična iskustva postoje i u Rumunjskoj. Postavljeno je sedam Euro info-točaka, od toga dvije u knjižnicama (Knjižnica “Octavian Goga” u Cluju i Knjižnica “Gheorghe Asachi” u Iasi).⁷

U prilog postavljanju info-točaka u knjižnice govori i EBLIDA (European Bureau of Library, Information and Documentation Associations), evidentirajući u jednom od svojih dokumenata čak 144 info-točke u Europi. EBLIDA također preporučuje Europskoj komisiji da pruži veću financijsku podršku knjižničnim programima i knjižnicama, te arhivistima i dokumentalistima za informiranje građana o pitanjima Europske unije.⁸

U Hrvatskoj je postavljeno 85 Euro info-točaka u sve županije i veće gradove. Od toga broja, 47 ih je postavljeno u knjižnice što iznosi 56 posto od ukupnog broja info-točaka. U gradske knjižnice postavljeno je 30 info-točaka; u Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu jedna; u visokoškolske knjižnice 14 i u školske knjižnice 2 info-točke.⁹ Ostvarenje toga projekta u Hrvatskoj pomogli su CARNet i HT. Uz Euro info-točke, ustanovljen je i EU infocentar, a postavljen je u Knjižnici “Bogdan Ogrizović”. Osnovali su ga Delegacija Europske komisije u Republici Hrvatskoj i Ministarstvo za europske integracije. S obzirom na osnivače, njegovi su ciljevi i zadaci ponešto drugačiji, a time i nabava i količina građe te informiranje korisnika.¹⁰

⁴Knjižnice i intelektualna sloboda (IFLA/FAIFE). // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 43, 3(2000), 157-158.

⁵Projekt Europa u Hrvatskoj. Dostupno na: <http://europauhrvatskoj.mei.hr>

⁶Europe information units. Dostupno na: <http://www.eurooppa-tiedotus.fi/doc/en/ei>

⁷Info-points in Romania. Dostupno na: http://www.coe.ro/info_ro_en.html

⁸EBLIDA response concerning the future of the information networks of Info Points Europe. Dostupno na: http://www.eblida.org/position/EBLIDA_InfoPoints.htm

⁹Projekt Europa u Hrvatskoj. Dostupno na: <http://europauhrvatskoj.mei.hr>

¹⁰Kovačević, J. EU infocentar Delegacije EK u RH. Dostupno na: http://www.hkdrustvo.hr/clanovi/tmp/eu/EU_kovacevic.ppt#2

Euro info-točke¹¹ informacijski su servisi o Europskoj uniji koji se sastoje od Euro Internet kioska i Euro info-police.¹² Na Euro Internet kioscima dostupne su informacije o Europskoj uniji, pojmovnik europskih integracija, poveznice na programe Europske unije za mlade, popis udruga koje se bave mladima i europskim integracijama. Osim toga, preko kioska moguće je pristupati internetu i slati elektroničku poštu. Na Euro info-policama mogu se pronaći različite publikacije (leci, bilteni, brošure, promotivni materijali i sl.) na temu europskih integracija.¹³

Internet kiosk

Internet kiosk interaktivni je računalni uređaj za pregledavanje interneta, čitanje i slanje elektroničke pošte, korištenje raznih aplikacija i oglašavanje. Smješta se na javna mjesta unutar trgovačkih centara, poštanskih ureda, knjižnica, javnih gradskih ureda, turističkih agencija, željezničkih stanica, aerodroma itd. Korištenje kioska može biti besplatno, djelomično besplatno ili se može naplaćivati pretplatničkom karticom.¹⁴

U potrazi za iskustvima i počecima primjene internetne tehnologije u knjižnicama, naišla sam na članak naslovljen *Library to expand Internet access* objavljen 29. srpnja 1998. u novinama *St. Petersburg Times*. Riječ je o uvođenju nove tehnologije u knjižnice na području grada Brooksvilla, s ciljem povezivanja i opskrbe dislociranih knjižnica nužnim informacijama. Pristup internetu, kao i poveznice na knjižnice i njihove računalne kataloge osigurat će se preko Internet kioska.¹⁵

Sveučilišna knjižnica Monash iz Australije organizirala je svoje Internet kioske pod parolom "Informacije za ljude u žurbi". Korisnicima su dostupne različite vrste informacija, npr., biografije; podaci o knjigama, časopisima i izdavačima; rječnici, matematičke tablice, mrežne stranice knjižnica i knjižničnih kataloga; podaci o novcu i financijama, pregledavanje interneta; zanimljivosti o sportu, rekreaciji i putovanjima; i ostale različite informacije.¹⁶

U velikim dislociranim knjižnicama, kao što je primjerice Britanska knjižnica, Internet kiosk postavljen je na dvije lokacije. Putem Internet kioska moguć je neograničen i besplatan pristup mrežnim stranicama Knjižnice, dok je pristup ostalim stranicama, uključujući i slanje elektronički pošte, dopušten u trajanju od 5 minuta.¹⁷

Slično rješenje, kada je u pitanju veličina knjižnice, nalazimo i u Sveučilišnoj knjižnici Tritonia (Vassa) u Finskoj u kojoj su postavljena tri Internet kioska. Besplatno se mogu koristiti najviše 30 minuta, dok se duže pretraživanje naplaćuje. Uz uobičajene

¹¹Više u: Info-points Europe. Dostupno na: http://europa.eu.int/comm/relays/ipe/index_en.htm

¹²Europa u Hrvatskoj. Zagreb : Ministarstvo za europske integracije, 2002. Str. 10.

¹³Projekt Europa u Hrvatskoj. Dostupno na: <http://europauhrvatskoj.mei.hr>. Vidjeti i: Info-Points Europe. Dostupno na: http://europa.eu.int/comm/relays/ipe/index_en.htm

¹⁴Ericsson : Internet kiosk. Dostupno na: <http://ericsson.com/hr/enterprise/kiosk.html>

¹⁵Kiosk.org : self-service kiosk news : library to expand Internet access. // *St. Petersburg Times*, 29. 7. 1998. Dostupno na: <http://www.kiosk.org/newsbits/1998/nb080498g.html>

¹⁶Monash University Library. Information kiosk. Dostupno na: <http://lib.monash.edu.au/ikiosk>

¹⁷Internet kiosks at the British Library. Dostupno na: <http://bl.uk/services/reading/kiosk.html>

moгуćnosti, svaki Internet kiosk pokriva određenu temu: na jednom se mogu pretraživati humanističke znanosti, pedagogija i specijalne zbirke, na drugom ekonomija i menadžment, tehnologija i prirodne znanosti, a na trećem društvene znanosti, zdravstvo i informacije/zbirke Europske unije.¹⁸

Calderdale College putem info-točki smještenih u četiri knjižnice (Central Library – Halifax, Elland Library, King Cross Library i Todmorden Library) i na nekim drugim lokacijama nudi pristup različitim informacijama i uslugama, npr., o turističkim putovanjima, javnom prijevozu, provođenju slobodnog vremena, pronalaženju posla, kao i poveznice na mrežnu stranicu Koledža i različite knjižnice. Specifičnost je ovih Internet kioska to što su prilagođeni osobama s posebnim potrebama, tj. omogućen je pristup osobama u invalidskim kolicima.¹⁹

Nešto drugačiji primjer tematski postavljene info-točke nalazi se u Središnjoj knjižnici u Blackburnu, a to su info-točke namijenjene izumiteljima i inovatorima koji na jednom mjestu mogu pronaći sve podatke o izumima i patentima (potrebnu literaturu o toj problematici, sve o dizajnu izuma, produkte dizajna, podatke o poslovanju i financijskim problemima itd).²⁰

Na hrvatske fakultete i sveučilišta prve je Internet kioske uveo CARNet. Na njima se mogao pretraživati internet, slati elektronička pošta i pristupati CARNetovu časopisu *Edupoint*.²¹

Tehnologija Internet kioska, kako su pokazala navedena iskustva, može se smatrati dobrom, i to iz više razloga. Prvi se svakako odnosi na mogućnost filtriranja sadržaja. To je osobito važno uzme li se u obzir činjenica da u mnoštvu informacija na internetu postoje i određeni štetni sadržaji.²²

Sljedeća je prednost Internet kioska mogućnost dislociranja. Postavljeni na različitim javnim mjestima olakšavaju pristup mrežnim stranicama i uslugama knjižnica (pretraživanje kataloga, rezervacija građe itd.) bez obzira na njihovo radno vrijeme.

Zbog praktične konfiguracije Internet kiosk ne zauzima puno prostora, a zbog svoje izdržljivosti postavlja se na mjesta kojima mogu pristupiti i invalidne osobe, što također nije zanemariv podatak.

Sadržaji koji se nude preko Internet kioska održavaju se centralizirano što omogućuje daljinsku statistiku, daljinsko upravljanje tarifiranjem na pojedinom ili skupini kioska, slanje novih sadržaja itd.

¹⁸The Tritonia Academic Library, Vaasa. Dostupno na: <http://www.tritonia.fi/palvelut-en.php?menu=palvelut>

¹⁹Calderdale information points : information at your fingertips. Dostupno na: <http://www.calderdale.gov.uk/libraries/services/info-points.html>

²⁰Inventors info point : Blackburn Central Library. Dostupno na: <http://www.inventorsinfopoint.co.uk/article/1>

²¹CARNetov Internet kiosk postavljen je na tadašnji Filozofski fakultet u Zadru krajem 2001. godine.

²²Sturges, P. Sloboda izražavanja i javni pristup mrežama : istraživanje i smjernice Vijeća Europe. // Vjesnik bibliotekara Hratske 43, 3(2000), 9.

Euro info-točka u Sveučilišnoj knjižnici u Zadru

Na prijedlog Ministarstva za europske integracije, početkom 2002. postavljena je na tadašnjem Filozofskom fakultetu u Zadru²³ Euro info-točka. U jesen 2002. isto je Ministarstvo organiziralo seminar *Komuniciranje i informiranje o europskim poslovima* za voditelje Euro info-točaka kako bi se upoznali s načinom i metodama komuniciranja europskih institucija s medijima i građanstvom u širenju informacija iz područja europskih integracija. Valja istaknuti da su u tome knjižničari po prirodi svoga posla u prednosti budući da raspolažu različitim izvorima informacija koje mogu približiti, odnosno zaživjeti ideju europskih integracija.

U zadarskoj Sveučilišnoj knjižnici sve je više upita o uključivanju Hrvatske u integracijske procese Europske unije. Osobiti je porast upita i profesora i studenata zabilježen od kada je ta problematika ušla u obrazovne programe Odjela za povijest, Odjela za zemljopis i Odjela za sociologiju.²⁴ U pronalaženju odgovora na postavljene upite, korisnici se upućuju na sva izdanja Ministarstva za europske integracije koja se nalaze na Euro info-polici: časopisi *Euroforum*, *Europa bulletin*, te jedanaest naslova druge vrste građe (brošura, letaka, knjiga), na mrežne stranice koje nude informacije o Europskoj uniji, a mogu se pronaći na Internet kiosku, kao i na građu u fondu Sveučilišne knjižnice. Na Euro info-polici mogu se pronaći i izdanja drugih izdavača koja su posvećena temi Europske integracije, a raspačava ih MEI kao npr. časopisi *Bilten Europske unije*, koji je izdanje Delegacije Europske komisije u Hrvatskoj i *Privredni vjesnik – specijalno izdanje*.

Pristup Euro info-točki potpuno je slobodan i vrlo je teško evidentirati sve korisnike. S obzirom na količinu distribuirane literature, može se ustvrditi da ih je zavidan broj. Naime, u razdoblju 2002.-2004. podijeljeno je oko 3.600 svezaka različitih publikacija koje je na temu Europske unije na hrvatskom jeziku objavilo Ministarstvo za europske integracije. Kako se svake godine na Sveučilište upiše oko 800 studenata, potrebno je i za te nove korisnike osigurati građu, pa ne čudi “da upravo Sveučilište u Zadru potražuje najviše publikacija od Ministarstva za europske integracije.”²⁵ Kako bi se svim korisnicima omogućio pristup do tražene literature, po dva primjerka svakoga novog naslova obrađuje se i smješta u fond Knjižnice. No, može se govoriti o broju korisnika s navedenih studijskih grupa koji koriste literaturu za ispite i seminare, i koji traže izravnu pomoć od knjižničarke, a njih je oko 60 svake nove studijske godine.

Euro info-točka donijela je nekoliko bitnih kvalitativnih pomaka i u uslugama Knjižnice. Osim što je kao tematski info-pult omogućio pristup ispitnoj literaturi i

²³Odlukom Hrvatskog sabora od 4. srpnja 2002. donesen je Zakon o osnivanju Sveučilišta u Zadru. Sveučilište nastaje iz postojećeg Filozofskog fakulteta u Zadru. Sveučilište kao pravno tijelo počinje službeno djelovati 25. ožujka 2003. U proljeće 2004. Središnja knjižnica Filozofskog fakulteta u Zadru preimenovana je u Sveučilišnu knjižnicu Sveučilišta u Zadru.

²⁴Studenti Odjela za povijest iz predmeta Hrvatska povijest 20. st. i Svjetska povijest 20. st. tražili su odgovore na pitanja: Što Hrvatska treba učiniti da uđe u EU?, Što Hrvatska dobiva ulaskom u EU?, a studenti Odjela za zemljopis iz predmeta Osnove političke geografije imali su pitanja: Koja su tijela EU?, Nabroji članice NATO saveza i koje su godine ušle?, Zašto su ušle prije u NATO, a ne u EU?. Knjižničarka je pomogla studentima pronaći odgovore na ta pitanja iz literature s Euro info-točke.

²⁵Podatak dao Hrvoje Debač, djelatnik Odjela za informiranje pri Ministarstvu za europske integracije.

informacijama iz toga područja, on je ponudio i novu uslugu, a to je pristup internetu i slanje elektroničke pošte, otvorivši put informacijskom opismenjivanju korisnika.²⁶

Zaključak

Uloga knjižnice očividno je oduvijek ista, a kroz povijest su se mijenjali mediji na kojima se bilježilo i priopćavalo znanje. U novije vrijeme, tehnološki je razvoj povećao mogućnost usluživanja većeg broja korisnika, pa i na daljinu, te je na taj način knjižnica postala komunikativnija. Tome svakako doprinosi i tehnologija Internet kioska.

Postavljanjem Internet kioska kao dijela Euro info-točaka u različite ustanove, Ministarstvo za europske integracije omogućilo je informiranje šireg kruga građanstva o važnim procesima izgradnje i razvoja demokratskog društva kao preduvjeta ulaska Hrvatske u Europsku uniju. Činjenica da je više od polovice Euro info-točaka postavljeno baš u knjižnice, još jednom potvrđuju njihovu nezaobilaznu ulogu u stvaranju uvjeta za ostvarivanje intelektualne slobode i očuvanje temeljnih demokratskih vrijednosti i općih građanskih prava.²⁷

LITERATURA

Calderdale information points : information at your fingertips. Dostupno na: <http://www.calderdale.gov.uk/libraries/services/info-points.html>

EBLIDA response concerning the future of the information networks of Info Points Europe. Dostupno na: http://www.eblida.org/position/EBLIDA_InfoPoints.htm

Ericsson : Internet kiosk. Dostupno na: <http://ericsson.com/hr/enterprise/kiosk.shtml>

Europa u Hrvatskoj. Zagreb : Ministarstvo za europske integracije, 2002.

Europe information units. Dostupno na: <http://www.eurooppa-tiedotus.fi/doc/en/ei>

Genieva, E. Slobodan pristup informacijama u elektroničkoj sredini. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 43, 3(2000), 20-34.

Hrvatsko knjižničarsko društvo. Stručna tijela. Komisija za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja. Dostupno na: <http://www.hkdrustvo.hr/hr/strucna-tijela/9/uvod>

²⁶Najčešći su korisnici besplatnog interneta studenti (30,8 posto). Vidjeti: Matovina, J.; S. Pavlaković; I. Stričević. Besplatni internet za sve : internet u narodnoj knjižnici. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 45, 3/4(2002), 191.

²⁷Genieva, E. Slobodan pristup informacijama u elektroničkoj sredini. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 43, 3(2000), 32.

Info-points Europe. Dostupno na: http://europa.eu.int/comm/relays/ipe/index_en.htm

Info-points in Romania. Dostupno na: http://www.coe.ro/info_ro_en.html

Internet kiosks at the British Library. Dostupno na: <http://bl.uk/services/reading/kiosk.html>

Inventors info point : Blackburn Central Library. Dostupno na: <http://www.inventorsinfopoint.co.uk/article/1>

Kiosk.org : self-service kiosk news : library to expand Internet access. // St. Petersburg Times, 29. 7. 1998. Dostupno na: <http://www.kiosk.org/newsbits/1998/nb080498g.html>

Knjižnice i intelektualna sloboda. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 43, 3(2000), 157-158.

Komunikacijska strategija za informiranje hrvatske javnosti o približavanju Republike Hrvatske europskim integracijama. Zagreb : Ministarstvo za europske integracije, 2002.

Kovačević, J. EU infocentar Delegacije EK u RH. Dostupno na: http://www.hkdrustvo.hr/clanovi/tmp/eu/EU_kovacevic.ppt#2

Matovina, J.; S. Pavlaković; I. Stričević. Besplatni internet za sve : internet u narodnoj knjižnici. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 45, 3/4(2002), 184-194.

Monash University Library. Information kiosk. Dostupno na: <http://lib.monash.edu.au/ikiosk>

Pejčinović-Burić, M. Znanjem mladih stručnjaka do kvalitetnih informacija. // Privredni vjesnik : specijalno izdanje 50, 3305(2003), 14.

Projekt Europa u Hrvatskoj. Dostupno na: <http://www.europauhrvatskoj.mei.hr>

Sturges, P. Sloboda izražavanja i javni pristup mrežama : istraživanje i smjernice Vijeća Europe. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 43, 3(2000), 7-19.

The Tritonia Academic Library, Vaasa. Dostupno na: <http://www.tritonia.fi/palvelut-en.php?menu=palvelut>